

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆ

Արդէն հինգ ամիս է որ Յառաջ դադրած է լոյս տեսնել: Անոր պակասը, անոր ստեղծած բացը մեծ է, մանաւանդ այս օրերուս, երբ Հայաստան եւ Թուրքիա բարիդրացութեան համաձայնագիր կնքելու շեմին կը գտնուին: Սփիւռքի հայութիւնը քաղաքական իրադարձութիւններէն կանոնաւոր կերպով տեղեակ ըլլալու պահանջն ունի: Պահանջն ունի նաեւ արտայայտուելու, իր խօսքը լսելի դարձնելու հայերէնով:

Յառաջին ստեղծած բացը զգալի էր նաեւ ֆրանսայի ներգաղութային կեանքէն ներս: Քաղաքական վերլուծում, թղթակցութիւն, համայնքային կեանք, ընկերային անցուղարձ, մշակութային ձեռնարկ անարձագանգ մնացին:

Շաւարշ Միսաքեանի հիմնադրած թերթը օրրատօրի ֆրանսահայութեան եւ որոշ չափով սփիւռքահայութեան պատմութիւնը գրեց: Արփիկ Միսաքեան ժառանգականութեան օրէնքով ապահովեց սերնդափոխութիւնը: Այսօր նորէն հասած է օրը փոխանցումի: Պարզ տրամաբանութիւնը պիտի թելադրէր որ Յառաջ յարատեւէր եւ Արփիկ Միսաքեան անմիջական ժառանգորդ մը չունենալով՝ իր հօր յիշատակը յաւերժացնէր օրաթերթը փոխանցելով հոգեհարազատի մը, սանի մը: Սակայն, նախընտրեց կամաւոր դադրեցումը, որովհետեւ, Տիկին Միսաքեանին իսկ խօսքերով՝ «Շաւարշին հիմնած թերթը պէտք չէր ունենար անբաղձալի վախճան մը»:

Կամաւոր փակումով, արդեօք ամբողջ լրագրական մօտէլ մը չէ՞ր որ վերջ կը գտնէր, քանի որ թերթին հրատարակութեան բոլոր լծակները՝ օրինականութիւն, (շաբ. էջ 2)

**ՀԱՅԱՍՏԱՆ – ԹՈՒՐԲԻԱ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ
“ԲՆԱԿԱՆՈՆԱՅՈՒՄ”**

**“ՄԵՐ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԵԱՆ
ՆԻՒԹ ՉԻ ԿՐՆԱՐ ԸԼԼԱԼ” Կ’ԸՍԵՒՔ**

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԵՒ ԹՈՒՐԲԻԱ ՍՏՈՐԱԳՐԵՑԻՆ “ՊԱՏՄԱԿԱՆ” ՈՐԱԿՈՒԱԾ ՀԱՄԱՉԱՅՆԱԳԻՐԸ

Այս տարուան Ապրիլ 24ի նախօրեակին՝ վերջին պահուն եփուած ճաշի մը նըման մեզի հրամցուեցաւ Հայաստան–Թուրքիա յարաբերութիւններու մշակման նուիրուած եւ Զուիցերիոյ միջնորդութեամբ պատրաստուած համաձայնագրի ուղեգրի պատմութիւն մը: Ան առաջին անգամ, հայութեան զայրոյթ պատճառեց ժամանակագրական իր տուեալներով, քանի մեզմէ իւրաքանչիւրը կարծեց այդ նախաձեռնութեան միջուկէն անդին, անոր մէջ տեսնել թրքական պարզ խաղ մը: Խաղ մը՝ կանխարգիլելու համար Թուրքիոյ սպառնացող ամենամեայ ու անմիջական վըտանգը, զոր կը յարուցէր “ցեղասպանութիւն” բառը, որ յանկարծ կրնար “սպրդիլ” ԱՄՆ-ու նախագահ Պ. Օպամայի Ապրիլ 24ի ճառին մէջ: (շաբ. էջ 4)

ԹԻՒ ՄԵԿԸ

Նոր Յառաջի անդրանիկ այս թիւը լոյս կը տեսնէ հայեթորք, ատելի ճիշդ Հայաստան–Թուրքիա յարաբերութիւններու զարգացման շար գգայուն պահուն: Այս անդրանիկ հրապարակութեան առթիւ, բնական պիտի ըլլար անդրադառնալ հայաբառ մամուլի հարցին, սակայն նկարի ունենալով քաղաքական ճակատագրական անցուղարձերը, այս թիւը պիտի կեդրոնանայ հայեթորք յարաբերութիւններուն վրայ. մեր յաջորդ թիւին մէջ ատելի մանրամասն կ’անդրադառնանք Նոր Յառաջի խմբագրական ծրագրին ու նպատակին, խօսքը փալով մտաւորականներուն եւ մեր աշխատակիցներուն:

ԲՈՂՈՔ
ԾԱԾԿԱՄԻՏ
ԺԽՏՈՂԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ
ԴԷՄ 2

ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆ
ԹՈՒՐԲԻՈՅ ՄԵՋ 6

ԵՐԵՒԱՆԷՆ՝ «ՈՉ ՄԻ
ՉԻՋՈՒՄ ԹՈՒՐԲԵՐԻՆ» 6

ՀԱՐՅ ՍԸ ԹԵ ՀԱՐՅԸ 7

ՄԱՐՉԱԿԱՆ 8

ԿԱՐԵՒՈՐ

Այժմ, թէքնիք պարճառներով “Նոր Յառաջ” պիտի հրապարակուի շաբաթը երկու անգամ (Երեքշաբթի եւ Ուրբաթ օրուան թիւեր), նպատակ ունենալով սակայն բարելաւել յաճախականութիւնը ամենակարճ ժամանակի մէջ:

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՍ ԹԻՒՆ ԱՌԿԻՅ
ԿԸ ԳՏՆԷՋ ՉԵՐ
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԹԵՐԹԻԿԸ

ՉԵՐ ԿԱՐԾԻՔԸ

Նոր Յառաջի մասին ձեր բոլոր կարծիքներն ու դիտողութիւնները կրնաք փոխանցել հետեւեալ էլ-գրիի հասցէին.

contact@norharatch.com

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆ

(շար. Ա. Էջէն)

հեղինակութիւն, վարչութիւն, սեփականատիրութիւն, կը կեդրոնանային մէկ անձի շուրջ, առանց կարենալ իրացնելու ճարտարագիտական նորարարութիւնները:

Կայ նորոգութեան հրամայականը, թէ՛ տնտեսական համակարգին, թէ՛ սոցալ-գրական համակարգին եւ թէ՛ խմբագրական կազմին, թէ՛ ալ ընթերցողին: Նոր Յառաջ կը չենի Յառաջին թողած «Ժառանգութեան» վրայ: Կը մեկնի Յառաջի փակումով ստեղծուած, լքուած լրագրական բացէն: Նոր Յառաջը նոր է այնքանով որ նոր տնտեսական համակարգ մըն է (սահմանափակ դրամագլուխով ընկերութիւն), համացանցային ու սոցալգրական ճարտարագիտական նորութիւնները գործածող համակարգ մը, ունի խմբագրական ծրագիր, խմբագրական կազմ, որ կորիզը կը կազմէ Նոր Յառաջին, ուր էական նշանակութիւն ունի խմբային աշխատանքը: Խմբագրութեան անկախութիւնը կը հիմնովի խմբագրական ծրագրին վրայ: Խմբային աշխատանքը անոր ուժն է, ընթերցողները՝ անոր զօրակիցը:

Ընթերցողներու նուազումը իրողութիւն մըն է, անկասկած: Այստեղ ալ նորոգութեան հրամայականը առկայ է: Այս ուղղութեամբ հակայական աշխատանք կայ տարուելիք: Միջին Արեւելքէն ու Հայաստանի Հանրապետութենէն Ֆրանսա գաղթողներու նոր հոսանքներ տարիներու ընթացքին դիմափոխեցին ֆրանսահայ գաղութը, եւ այսօր առաւել եւս կը շեշտուի հայերէն լեզուով լրատուութեան ու լրագրութեան անհրաժեշտութիւնը:

Հայկական հաւաքականութիւնը յարափոփոխ զանգուած մըն է: Ասկէ քսան տարի առաջ ոչ ոք կ'երեւակայէր Հայաստանի անկախութիւնը, ոչ ոք կ'երեւակայէր զանգուածային գաղթը Հայաստանէն, տնտեսական ու մշակութային ճգնաժամը:

Հայաստանի Հանրապետութիւնը քաղաքական, տնտեսական, ընկերային ծանր խնդիրներ ունի դիմագրաւելիք: Գերպետութիւններու հսկայական ճնշումին ենթակայ է: Ան, ներկայ հանգրուանին, պէտք ունի սփիւռքի անշահախնդիր նեցուկին: Իսկ Սփիւռքը պէտք ունի իր անկախ մամուլին, ինչպէս որ եւրոպայի հայութիւնն ալ պէտք ունի իր խօսքը լսելի դարձնելու արդար պահանջին:

Նոր Յառաջը կը սկսի հոնկէ՛ ուր 30-31 Մայիսի Յառաջին մէջ կը վերջանայ Արփիկ Միսաքեանի Խօսք Հրատեղչին.

«Կը մնայ ասիայն, հեռտախ Շահան

ԲՈՂՈՔ

ՇԱԾԿԱՄԻՏ ԺԽՏՈՂԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ

ԺԻՐԱՅԻ ՉՈՒԱՔԵԱՆ

Մոռացումը, ինքնաժխտումը, քաղաքական գերակայ ուժերու ենթարկումը չեն կրնար գինն ըլլալ խաղաղութեան. այն ժամանակ կ'իմաստագրուին մարդկային բոլոր իրաւունքներու, ժողովրդավարութեան, մամուլի ազատութեան արժէքները:

Ի՞նչ է տարբերութիւնը Ռօճըր Սմիթին եւ Էրիք Ֆօթթօրինոյին: Առաջինը՝ Յեղասպանութեանց Ուսումնասիրողներու Միջազգային Ընկերակցութեան համահիմնադիրն ու Զօրեան Հիմնարկի Ակադեմիական Խորհուրդի նախագահն է, որ իբր ցեղասպանական հարցերու մասնագէտ, մօտէն ուսումնասիրած է հայկական ցեղասպանութիւնը. ան պաշտօնական նամակով մը դիմած է Հայաստանի հանրապետութեան նախագահին, ըսելով. «Պարոն նախագահ, դոք քաջատեղեակ էք, որ աշխարհի վրայ, բարւոյն յառաջդէմ պատմաբաններ կան, քաղաքագետներ, ընկերաբաններ, իրաւագետներ, ինչպէս նաեւ շարք մը հեղինակատոր հիմնարկներ, որոնք բարւոյն անգամներ ուսումնասիրած են Հայոց Յեղասպանութիւնը, հրատարակած շարք մը ակադեմիական յօդուածներ ու գիրքեր եւ նոյնիսկ հանդէս եկած են հանրային յայտարարութիւններով: Այս գիտնականները իրենց մասնագիտական կեանքը նուիրած են ակադեմիական սպասարկման բարձրագոյն մակարդակով գիտական հետազոտութիւններու կատարման: Անոնք իրենց հետազոտութիւններուն որպէս արդիւն՝ Հայոց Յեղասպանութիւնը կը նկատեն ժամանակակից ցեղասպանութիւններուն նախատիպը, որոնք կարգապահութեան ու իրաւորմանն ձեռքը շարք մը նմանութիւններ ունին յետագայ դէպքերուն հետ: Այդ իսկ պատճառով, պատմական փաստաթղթերու եւ արխիւներու գիտական անկողմնակալ ուսումնասիրութեան նպատակով տեղեւորող որեւէ յանձնաժողով ի վերջոյ կ'անտեսէ այն սարկոյց լայնածաւալ հետազոտութիւնները, որոնք կատարուած են քանի մը տասնամեակներու ընթացքին, եւ աւելին, կ'ենթադրէ որ անոնցմէ ոչ մէկը անկողմնակալ ու գիտական է: Ասիկա վիրատարական է Յեղասպանութիւնը ուսումնասիրող բոլոր գիտնականներուն հանրաւ, եւ յատկապէս անոնց, որոնք ծագումով հայ չեն ու կը գտնեն որ իրենց աշխատանքը աստիճանաբար կը քաղաքականացուի»:

Երկրորդը՝ Ֆրանսայի կարեւորագոյն օրաթերթերէն՝ Լը Մոնտին տնօրէնն է, որ «Հայաստան-Թուրքիա» վերնագրով խմբագրական մը ստորագրած էր Հոկտեմբեր 10-ին, Հայաստանի եւ Թուրքիոյ մերձեցման համաձայնագրի ստորագրութեան օրը եւ ահա թէ ինչպէս կ'եզրափակէր իր գրութիւնը. «Ան կը հակառակի Զուրիիսի համաձայնագիրներուն: Հայերուն ամենէն ծաղրայեղական սպառնալիքները կը վստիման որ այս բնականոնացումը կրնայ թաղել հայերու ցեղասպանութեան ճանաչման արտահանքը: Թուրքերուն ամենէն ծաղրայեղական սպառնալիքները կը

Շահնորի թելադրանքին եւ այս խմբագրականը վերջացնել լաւատեսութեամբ: Արդարեա, մեր այս դոքումը ունի նաեւ դրական հետեւանք մը: Առիթը տեղեւորը, որ խումը մը մտադրականներ հրապարակ իջնեն եւ ծրագրեն նոր օրաթերթի մը նախաձեռնութիւնը եւ գաղտնի ի մտոյ օժտուի նոր մամուլով մը, արդիական եւ ժամանակակից միջոցներով:

Ու մեր վերջին խօսքը կ'ըլլայ՝ բարի երթ»:

Նոր Յառաջ կը վայելէ հովանաւորութիւնը եւրոպայի մէջ հայատառ մամուլի գոյութեան անհրաժեշտութեան գիտակից անձերու: Անցեալ մայիսին այս տրամադրութեամբ հանդէս եկան խումը մը մտաւորականներ: Այսօր, լոյս

կը տեսնէ Նոր Յառաջի անդրանիկ թիւը: Կ'իրականանայ հայատառ մամուլին ի սրտէ հաւատացողներու ցանկութիւնը:

Սփիւռքի պայքարը երկմշակութայնութեան, երկլեզուութեան պայքարն է: Թերթին նպատակն է զարկ տալ հայկական մշակութային հաւաքական կեանքին: Բոլոր այն նախաձեռնութիւնները որոնք կը տարուին երկլեզուութեան, երկմշակութայնութեան ծիրէն ներս եւ զարկ կու տան հայերէնի զարգացման, կը պայքարին մոռացումին, ուրացումին, ժխտումին դէմ, նոր Յառաջի էջերուն մէջ իրենց բնական տեղը պիտի գտնեն, իրենց արձագանգը պիտի ունենան:

ՆՈՐ ՅԱՌԱՋ

վսիմանն որ Անգարա ճամբուն վրայ լքե շրջանի իր պաշտպաններուն մէկը՝ Ադրբեջանը, որուն հետ Տաշատան բախումի մէջ է: Բայց անպայման գէշ նշան մը չէ այն, որ չսխաւորները կը հասկցուն ամենէն ծայրայեղականներուն ետին:»

Ահաւասիկ մտաւորական ուղղամտութեան, մասնագիտական գիտակցութեան, մարդկային պարկեշտութեան երկու հակադիր կեցուածքներ: Մեկնաբանութեան կարիք չկայ հասկնալու համար թէ ինչ տրամաբանութիւն կը բանի այս երկու հակադիր կեցուածքներուն ետին:

Մոռացումը, ինքնաժխտումը, քաղաքական գերակայ ուժերու ենթարկումը չեն կրնար գինն ըլլալ խաղաղութեան. այն ժամանակ կ'իմաստագրուին մարդկային բոլոր իրաւունքներու, ժողովրդավարութեան, մամուլի ազատութեան արժէքները:

Հասկնալի է որ էրտողան ժխտէ: Գրեթէ դարու մը թրքական ժխտողական քաղաքականութեան մարմնացումն է: Պարտագրէ՛ Հայաստանին, իր հզօր դաշնակիցներուն օգնութեամբ, պատմական անհաշտութիւնները քննող ենթայանձնախումբի մը կազմութիւնը:

Կրնայ ըլլալ որ Սերժ Սարգսեան քաղաքական զանազան հաշիւներէ մեկնած, գերպետութիւններու ստիպողութեան տակ, ենթարկուի այդ յանձնախումբին կազմութեան գաղափարին:

Սակայն անհասկնալի է, անընդունելի որ ազատ աշխարհի մտաւորական մը, միջազգային վարկ վայելող մամուլի մը տնօրէնը, խաղաղութեան առաքեալի դիմակին տակ ժխտողականութեան կատարեալ թատրոն խաղայ, անգիտանայ միջազգային մասնագիտական հիմնարկներու ուսումնասիրութիւնները, քիթին տակ շտեմնէ բոլոր այն ֆրանսահայերը, որոնք ֆրանսա ապաստանած են, ո՛չ իբր սովորական գաղթական, այլ՝ իբր տարագրեալներ, շարդէն ճողոպրածներ: Չնկատէ Արեւմտեան Հայաստանի հայաթափ անապատը: Եւ օգրեւեթաբանական օրէնքին հետեւելով, օր մը տաք օր մը պաղ, ըստ օրուան քաղաքական ու տնտեսական հաշիւներուն, քարիւղի սակին տարուբերումին, գաղափարական ու սկզբունք ոտնակոխած, ամենակալ դատաւորի նման իր պապերուն յիշատակը յարգող ամենէն պարզ, համեստ ֆրանսահայը կամ սփիւռքահայը յորջորջէ «ամենէն ծայրայեղ ազգայնական» եւ նոյն մակարդակին դասուի թուրք ծայրայեղ ազգայնականին հետ, ան որ փանթուրանիզմի, ցեղապաշտութեան, ժխտողականութեան կատարեալ մարմնացումն է:

Ո՛չ պարոն Ֆոթթօրինօ, տասը, քըսան, իննսուն տարի դէպի ետ պիտի չերթանք: Թոյլ պիտի չտանք որ Հայկական Յեղասպանութեան հանդէպ վերաբերիք այնպէս՝ կարծէք թէ ոչինչ պատահած ըլլար, կարծէք թէ, ի միջի այլոց, զայն ճանչցած ըլլային Ֆրանսան ու բազմաթիւ այլ պետութիւններ, ժողովուրդներու Մշտական Դատարանը...:

Քաջութիւնն ունեցէք դուք ալ մարդկային արդարադատութեան սկզբունքները յարգելու: Աշխարհայնացումի դարը կ'ապրինք, Հայոց Յեղասպանութիւնը միայն Հայերուն խնդիրը չէ, մարդկութեան խնդիրն է:

Պէտք չէ լուել, պէտք է պատասխանել, հակադարձել, մասնաւորապէս՝ ծածկամիտ ժխտողականութեան նման երեւոյթներուն, որոնք շատ աւելի վտանգաւոր են քան Թուրքին ուրացումը:

Կը հրաւիրենք մեր յարգելի ընթերցողները իրենց բողոքը արտայայտելու կը Մոնտի տնօրինութեան վարկաբեկիչ կեցուածքին դէմ, գրելով հետեւեալ հասցէին՝

http://monabo.lemonde.fr/contact_redaction_form.htm

ժ. Զ.

Այն ընթերցողները որոնք կը փափաքին ստանալ
Լը Մոնտի
«Հայաստան_Թուրքիա»
խմբագրականին կամ
Ռօժըր Սմիթի Բաց Նամակին
ամբողջական պատճէնը,
կրնան գրել
contact@norharatch.com _ին:

Խմբագրական կազմ
Նոր Յառաջի
Յարութիւն Կոպէլեան
Ժիրայր Չոլաքեան
Նորա Պարութեան
Արամ Քերովբեան

NOR HARATCH

Journal hebdomadaire en langue arménienne
édité par SARL Nor Haratch
Directeur de publication : Jiraïr Jolakian
Dépôt légal : en cours
CPPAP : en cours
ISSN : en cours
77, rue Lafayette, 75009 Paris
Téléphone : 06 28 20 58 47 (provisoire)
contact@norharatch.com
Publicité : annonces@norharatch.com
Abonnements et secrétariat :
abonnements@norharatch.com
Imprimé et distribué par SAS Inter Routage
49-55, rue des Écoles,
93321 Aubervilliers Cedex

**ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԵՑԷՔ
ՆՈՐ ՅԱՌԱԶԻՆ**

Abonnez-vous à «Nor Haratch»

Տարեկան սակեր • Prix d'abonnement pour un an

Ֆրանսա • France : 220 €

Եռամսեայ վճարում • paiement trimestriel (4 x 55 €)

Եւրոպա • Europe : 270 €

Հիւսիսային Ամերիկա եւ Գանատա՝ 270 €

Այլ երկիրներ՝ 270 €

Վճարագիրները Nor Haratch անունին
chèques à l'ordre de «Nor Haratch»

77, rue Lafayette, 75009 Paris

Գրամատնային փոխանցման համար՝
Pour les virements bancaires :

Société Générale - Paris Saint Vincent Paul
IBAN - FR76 3000 3033 2000 0205 8187 329
SWIFT SOGEFRPP

Ֆրանսայի բաժանորդներուն համար վճարումի դիւրութիւն՝
եռամսեայ դրութեամբ

Facilité de paiement trimestriel pour les abonnés en France

ՀԱՅԱՍՏԱՆ – ԹՈՒՐՔԻԱ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ “ԲՆԱԿԱՆՈՆԱՅՈՒՄ”

(շար. Ա. Էջևն)

«Ֆուլթոնային դիւանագիտութիւն» մկրտուածն էր, որ կը սկսէր տալ իր պտուղները կամ ունենալ հետեւանքները, ըստ դիտանկիւններու:

Հայաստանի ու Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարները Ապրիլ 22ին դրին իրենց ստորագրութիւնները այդ ուղեգիծ – համայնաձեւագրի սկզբունքային ծրագրին տակ: Երկու օր ետք, նախագահ Օպամա, մնալով բեմագրութեան հաւատարիմ, մերժեց իր շուրթներէն կախուած հայ ժողովուրդին 1915ին ապրածը կոչել իր անունով եւ արտասանել այնքան սպասուած “անիծեալ” այդ բառը, փոխարէն ողջունեց Հայերու ու Թուրքերու երկխօսութեան ջանքերը:

Ատկէ ի վեր աւելի քան վեց ամիս սահեցաւ: Այդ համաձայնագրին տրամադրութիւններուն մասին ոչ մէկ մանրամասնութիւն հասաւ մեզի մինչեւ

իսկապէս նպաստաւոր կ’ըլլա՞յ Հայաստանի: Հարցը շատ հեռու է միաձայնութիւն գոյացնելէ, որքան Սփիւռքի նոյնքան ալ Հայաստանի մէջ:

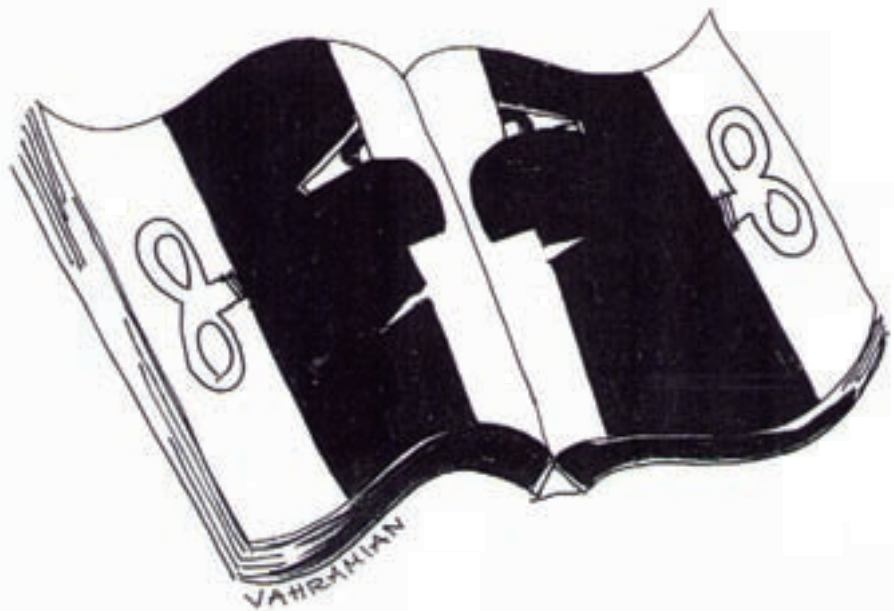
Վերջապէս հասաւ այն պահը երբ իսկապէս հաստատուեցաւ թէ համաձայնագրի ծրագիրը ժամանակ շահելու թրքական կարծեցեալ պարզ խորամանկութենէն շատ աւելի ծանրակշիռ հեռանկարներ հետապնդող բնոյթ ունի, քանի այլևս ստոյգ թուականն ու վայրն ալ ճշդուած էին զայն ստորագրելու՝ 2009 Հոկտեմբեր 10, Զիւրիխ:

Այս անընդունելի զարգացումներուն նկատմամբ՝ հայութեան, մանաւանդ սփիւռքահայութեան հակազդեցութիւնը բնականաբար շատ բուռն եղաւ: Կազմակերպուեցան բողոքի ստորագրահաւաքներ, ցոյցեր, հանրահաւաքներ: Ստուար ցոյցեր տեղի ունեցան Երևան, Փարիզ, Պէյրութ,

նախագահ Սարգսեանի կողմէ ծաղկեպսակի զետեղում: Այնուամենայնիւ, Մ. Սարգսեան իր կարճ յայտնութեան ընթացքին բախեցաւ բողոքի բուռն արտայայտութիւններու. ան կը յորջորջուէր “դաւաճան” բազմութեան կողմէ, որ ապա միաբերան “ՈՉ” կը բացագանչէր, մինչ Արեւմտեան Եւրոպայի Հ.Յ.Դաշնակցութեան համանախագահ Մ. Փափագեան կը յաջողէր կարճ զրոյց մը ունենալ նախագահին հետ, ուր կը փորձէր զայն համոզել որ ետ կենայ նման քայլէ: Աննախագէտ էր երեւոյթը այն առումով որ առաջին անգամ ըլլալով Հայաստանի նախագահ մը նման ընդունելութեան կ’արժանանար Սփիւռք կատարուած այցելութեան մը ընթացքին:

Հարկ է իրատես ըլլալ. միջազգային շահերու հոսանքին դէմ պոռթկումի, բողոքի, զայրոյթի թիւակարութեամբ

Գծանկար՝ Ներսէս Կահրամանի:
Մոստորակաւ, պրոտեստազէտ
Ներսէս Կահրաման մահազատ
անցեալ Սեպտեմբեր 27ին: Նոր
Յառաջ շատով պիտի անդրադառնալ
անոր կեանքին ու պրոտեստին:

Սեպտեմբերի սկիզբը, երբ վերջապէս կրցանք տեղեկանալ անոր ամբողջական բովանդակութեան: Որքան ալ այդ “բնականոնացման” անհրաժեշտութիւնը բացատրելու փորձեր կատարուած ըլլան, տուեալ համաձայնագրին գլխաւոր կէտերը կը մնան աւելի քան անընդունելի՝ գոնէ ամէն զգօն ու բանիմաց Հայու համար: Վերատեսութեան ենթարկել պատմութիւնը: Քննարկման նիւթ ընել մեր անցեալը, ամբողջ ժողովուրդի մը պարածանասելի տառապանքը: Դեռ չենք խօսիր Կարսի համաձայնագրով ճշդուած սահմաններու պաշտօնականացման, սահմանի վերաբացումը զարաբաղեան անընդունելի եւ թաքուն պահանջներով պայմանաւորելու երեւոյթներուն մասին: Այն ալ ուրիշ հարց թէ սահմանին բացումը

ԱՄՆ եւ հայաշատ այլ վայրերու մէջ: Առաւելաբար յատկանշական էին Փարիզի, Պէյրութի եւ Նիւ-Եորքի ցոյցերը, այն առումով որ անոնք տեղի ունեցան նախագահ Սարգսեանի ներկայութեան ընթացքին իսկ տուեալ քաղաքները, ուր ան փութացած էր համոզելու համար տեղւոյն հայ համայնքները: Փարիզի ցոյցը նաեւ բեմ հանդիսացաւ ծանրակշիռ միջադէպերու, երբ ոստիկանութիւնը բրտօրէն հեռացուց ժողովուրդը Կոմիտասի արձանի մերձակայութենէն, ուր ըստ կանոնակարգին, նախատեսուած էր

յաղթանակելու յոյսը երախայական ցնորքի համարժէք է, երբ «մեծ»երը իրենց մատներուն արդէն անցուցած են խամաճիկներուն թելերը:
Ու այդպէս ալ, Հոկտեմբեր 10ին, Զիւրիխի մէջ ամեն ինչ տեղի ունեցաւ այնպէս ինչպէս նախատեսուած էր: Բացի այն որ վերջին պահուն ի յայտ եկած տագնապ մը երկու-երեք հեռաձայնային խօսակցութիւն, քանի մը կաթիլ յաւելեալ լորձունք եւ քիչ մը շունչ արժեցին ամերիկացի դիւանագէտներուն:
Տեղական ժամով, ժամը 17ին նա-

խատեսուած ստորագրութեան արարողութիւնը, հայաստանեան պատուիրակութեան մետասաներորդ պահուն ներկայացուցած բողոքին պատճառով շուրջ երեքուկէս ժամուան յապաղումով մը տեղի ունեցաւ: Արդարեւ արարողութեան յաջորդելիք ճառերէն թրքականին բովանդակութիւնը խնդիր յարուցած էր հայաստանեան կողմին համար ու ի վերջոյ տագնապը յաղթահարուած էր բանակցութիւններու շնորհիւ ու որոշուած՝ բոլորովին ջնջել ճառերու բաժինը: Այս մասին զանազան աղբիւրներ տեղեկացուցին թէ տագնապի ընթացքին կարող քանի մը բառ փոփոսացեր է նախկինտեանի ականջին, ու ըսեր՝ «անմիջապէս ստորագրէ ու ելիր գնա»:

Զիւրիխի համալսարանը տեղի ունեցած ստորագրութեան այս «պատմական» արարողութեան, ինչպէս զայն կ'որակէր համաշխարհային մամուլը, բացի Հայաստանի եւ Թուրքիոյ արտաքին գործերու նախարարներ Նալպանտեանէն եւ Տավուտօղլուէն, ներկայ էին նաեւ ԱՄՆ-ու, Ռուսաստանի, Ֆրանսայի, Զուիցերիոյ, Եւրոպական Միութեան արտաքին գործերու նախարարները՝ Տիկին Գլինթըն, կարող, Քուշնէր, Տիկին Գալմի-Ռէյ, Սոլանա, եւ Զուիցերիոյ մօտ Հայաստանի դեսպան Շ.Ազնաւուր:

Տիկիններու թատերգութեան վարագոյրը բացուեցաւ: Եւ հիմա՞...

ՍԱՀՄԱՆԻՆ ՎԵՐԱԲԱՅՈՒՄ

Համաձայնագրով սահմանին վերաբացման համար որպէս պայմանաժամ նախատեսուած է երկու ամսուան շրջան մը. այդ երկամսեայ պայմանաժամը կը սկսի համաձայնագրին երկու երկիրներու խորհրդարաններուն կողմէ վաւերացուելէն ետք:

ՊԱՏՄԱԳԵՏՆԵՐՈՒ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄ

Սահմանի վերաբացման հարցէն ետք, համաձայնագրին անմիջապէս երկրորդ կէտը կը վերաբերի այնքան խնդրայարոյց պատմագէտներու խառն յանձնախումբի կազմութեան հարցին, յանձնախումբ որու առաքելութիւնը պիտի ըլլայ «երկու ժողովուրդների միջեւ փոխվստահութեան վերականգնմանն ուղղուած պատմական հարթութեան երկխօսութիւն» ծաւալել:

ԹՐԵԱԿԱՆ ՅԱԿԱԶԴԵՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հնդհանուր առմամբ, դեղահատը

յաջողապէս կլլեցուցածի գոհունակութիւն կը տիրէ թրքական իշխանութիւններուն մօտ, նոյնիսկ եթէ վերջին պահուն Զիւրիխի մէջ հայաստանեան կողմին յարուցած դժուարութիւնը որոշ վիրատրանք եւ զայրոյթ պատճառած էր: Սակայն, համաձայնագիրը դրական աչքով շտեսնողներու զանգուածն ալ բաւական ծաւալուն է եւ գլխատրութեամբ Ազգային Շարժում (ՄՀՓ) եւ ժողովրդական Հանրապետութիւն Կուսակցութիւններուն (ՃՀՓ) ընդդիմութիւնը բուռն կերպով կը քննադատէ կառավարութիւնը, զայն ամբաստանելով անհեռատես քաղաքականութիւն վարելու մէջ, որ երկիրը կ'առաջնորդէ դէպի անորոշ պարտաւորութիւններով լեցուն ապագայ մը: Ժողովրդական խաւերու մօտ ալ մեծ է ընդդիմադիրներու թիւը եւ կայ այն համոզումը, ի մէջ այլոց, թէ Հայաստան Ցեղասպանութեան ճանաչմանն ուղղութեամբ որոշ երաշխիքներ ձեռք ձգած է ԱՄՆ-էն՝ նախքան նման համաձայնագիր մը ստորագրելը:

«ԱՌԱՅ ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆ»

Համաձայնագիրը, ըստ ստորագրող կողմերուն՝ «առանց նախապայմանի» է: Այս կէտին վրայ շեշտը դրուեցաւ շատ յաճախ եւ նախագահ Սարգսեան ալ զայն նշեց անգամ մը եւս ստորագրութեան նախորդող իր ելոյթին մէջ: Սակայն կը բաւէ աչք մը նետել արձանագրութեանց մեջ յիշուած տրամադրութիւններուն եւ Թուրքիոյ բարձրաստիճան դէմքերու այս նիւթով ունեցած արտայայտութիւններուն, շուտով անդրադառնալու համար որ որոշ կէտեր, որոնք մեզի համար անսակարկելի են, ինքնաբերաբար նախապայմաններ կը թելադրեն. նոյնքան կենսական որոշ այլ հարցերու առնչութեամբ ալ թաքուն նախապայմաններ կան, ինչպէս արցախեան կնճիոնին մասին ծածուկ և վարպետօրէն ձևուած թելադրանքները:

ԷՐՏՈՂԱՆ ԲԱՌԵՐ ԾԱՍԾԵՆՈՒ ԿԱՐԻՔՆ ԱՆ ԶԻ ԶԳԱՐ ԱՅԼԵՄ

Ստորագրութեան վաղորդայնին, հարցին մասին ունեցած իր ելոյթին մէջ Թուրքիոյ վարչապետը՝ Թ. Էրտողան ի մէջ այլոց ըսաւ. «Այնքան ատեն որ Հայաստան չի քաշուիր ադրբեջանական հողերէն, Թուրքիա չի կրնար շինիլ կեցուածք որդեգրել»...: Բաւականաչափ խօսողն է...

ԱԴՐԲԵՅԱՆԻ ՅԱԿԱԶԴԵՑՈՒԹԻՒՆ

Ադրբեջանի Արտաքին գործերու նախարարութեան հակազդեցութիւնը անմիջական եղաւ: Գրաւոր յայտարարութեամբ մը Բաքու կ'ըսէր. «Նախքան հայկական գօրքերուն Ադրբեջանի գրաւեալ հողերէն նահանջը, Հայաստանի եւ Թուրքիոյ յարաբերութիւններուն բնականոնացումը ուղղակի հակոտնեայ է Ադրբեջանի շահերուն: Միաժամանակ, ան կը ստուերէ պատմական խոր արմատներու վրայ հիմնուած թուրքեւադրբեջանական յարաբերութիւններու ոգին»: Նաեւ Բաքու վար առած է թրքական դրօշը ու բնական կազի խաղաքարտը օրակարգի բերած: Այսպէս, 1918ին Բաքուն «հայերոյշեփկական գրաւում» էն (ընդգծումը՝ Ն.Յ.) ազատագրած թուրք-խլամական բանակի թուրք նահատակներուն յիշատակին բարձրացուած յուշարձանէն վար առնուած է թրքական դրօշը: Սակայն Ադրբեջան աւելի լուրջ հակադարձութիւններ կը նախատեսէ Թուրքիոյ դէմ, որոնցմէ ամենէն ծանրակշիւրը կրնայ ըլլալ կազին գիներուն վերաբերողը: Արդարեւ, նախագահ Ալիեւ այս առնչութեամբ ազդանշան տուած

Votre agence de communication de proximité
Communication Studio & production Événementiel Décoration Beauté
Nous unissons nos talents et notre savoir faire pour vous servir.
www.amalliance.fr
10, rue de Madrid
94140 Alfortville
09 61 51 47 83

է ըսելով. “Ներկայիս Թուրքիոյ կազմակերպողները համաշխարհային սակերուն մէկ երրորդով: Տրամաբանական կը գտնէ՞ք ատիկա”:

Այս առնչութեամբ նշենք որ Թուրքիա անմիջապէս ձեռնարկած է սիրաշահ խօսքերով միջնորդող մեղմացնելու գործին: Արտաքին գործերու նախարար Տաւուտօղլու, այս մասին ըսած է. “Նոյնիսկ եթէ երկիրը փոփոխուի, մենք չենք շեղիր մեր կեցումներէն”, ակնարկելով Ադրբեյջանի նկատմամբ Թուրքիոյ եղբայրական քաղաքականութեան:

Եթէ կը փափաքիք ստանալ Համաձայնագրի բնագիրը, կրնաք գրել contact@norharatch.com խն:

ՆԱԽԱԳԱՅ ՍԱՐԳՍԵԱՆ ԹՈՒՐՔԻԱ ԳԼԱՅ ՆԵՐԿԱՅ ԳՏՆՈՒԵԼՈՒ ՖՈՒԹԴՈՒԼԻ ՄՐՑՈՒՄԻՆ

Հոկտեմբեր 14ին, ֆուտպոլի դիւանագիտութեան ծիրին մէջ, Հայաստանի նախագահը ընդառաջելով իր թուրք պաշտօնակիցին հրաւերին՝ Պուրսա գնաց, պատուիրակութեան մը ընկերակցութեամբ, ներկայ գտնուելու Թուրքիա-Հայաստան ֆուտպոլի մրցումին: Թրքական մամուլը արտակարգ կարեւորութիւն ընծայած էր այս այցին:

Իշխանութիւնները ապահովութեան խստագոյն միջոցներու ձեռնարկած էին մարզադաշտէն դուրս, թէ ներս:

Մրցումէն առաջ, այն պանդոկին մէջ ուր կ'իջեւանէին երկու նախագահները, տեղի կ'ունենար անոնց գլուխ-գլխի հանդիպումը: Աւարտին նախագահ Կիւլ կ'ըսէր “Մենք պատմութիւն չենք գրեր, այլ պատմութիւն կը կերտենք”: Կրագրողներուն ուղղուած իրենց ելոյթներուն մէջ մինչ Կիւլ կը փորձէր ակնարկել Լարաբաղեան հարցին, ըսելով որ այս հանգրուանին Կովկասը կարեւոր թատերաբեմ պիտի հանդիսանայ, անդին Ս. Սարգսեան շեշտը կը դնէր ակնարկ իր ի գործ դրած ջանքերուն վրայ, որոնք ուղղուած էին Սփիւռքը համոզելու: “Սփիւռքի երկիրներ չգացի արտօնութիւն ուզելու, այլ եւ բացատրելու Հայաստանի իշխանութիւններուն մտածումներն ու որոշումները” կ'ըսէր ան:

Աւելի ուշ տեղի կ'ունենար նախագահներու գլխաւորութեամբ երկու կողմերու պատուիրակութիւններու հանդիպումը, որու նպատակն էր հա-

«ՈՉ ՄԻ ԶԻՉՈՒՄ ԹՈՒՐՔԵՐԻՆ»

Սեփական թղթակցութիւն “Նոր Յառաջ”ի (Երեւան)

ԻՒԱՆՆԱ ԽԱՉԱՏՐԵԱՆ

Հայաստանում հայ-թուրքական արձանագրութիւնների դէմ առաջին բողոքողները էր Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը: Դեռեւս Սեպտեմբերից այս կուսակցութիւնը հացադուլ էր կազմակերպել Հայաստանի Կառավարութեան Արտաքին գործերի նախարարութեան շէնքերի առջեւ: Արձանագրութիւնների ստորագրմանը նախորդող օրը, ՀՀԴ-ն բազմահազարանոց բողոքի երթ անցկացրեց Երեւանում: Այսօր էլ շարունակում են Դաշնակցութեան բողոքի գործողութիւնները: Աւելի քան 10 կուսակցութիւններ միացել են նրան:

Հոկտեմբերի 16-ին ՀՀԴ ներկայացուցիչ Արա Նուսեանը լրագրողներին յայտարարեց, որ եթէ այսպէս շարունակուի, կու գայ “Հայաստանի մայրա-

մաձայնագրին երկու երկիրներու Խորհրդարաններուն կողմէ վաւերացման գործընթացներուն մասին փոխադարձաբար բացատրութիւններ տալ: Հայկական կողմը դիտել կու տար որ, ըստ օրէնքի, համաձայնագիրը Խորհրդարանէն առաջ պէտք է վաւերացուի Սահմանադրական Ատենին կողմէ, որ պէտք է ստուգէ թէ համաձայնագիրը Սահմանադրութեան հակասող տրամադրութիւններ կը պարունակէ՞ թէ ոչ: Սակայն անմիջապէս ապահովութիւն կը տրուէր թրքական կողմին որ կարելի էր գրեթէ վստահ ըլլալ թէ ոչ մէկ հարց պիտի ըլլայ:

Ս. Սարգսեանի ի պատիւ Ա. Կիւլի տուած ընթրիքէն ետք, երկու նախագահները նոյն կառքով կ'երթային մարզադաշտ, հոն գրաւելու համար իրենց վերապահուած կողք կողքի տեղերը, ՖԻՖԱ-յի նախագահ Մ. Փլաթինի քով:

Սպիտակ աղանիներու արձակումէն եւ երկու երկիրներու փառերգներու ունկնդրութենէն ետք կը սկսէր մրցումը, որ դիւանագիտականէն անդին, մարզական առումով ոչ մէկ կարեւորութիւն կը ներկայացնէր, երկու խումբերն ալ բոլորովին կորսնցուցած ըլլալով 2010-ի Համաշխարհային բաժակի մասնակցելու դոյզն կարելիութիւն: Խաղը կ'աւարտէր Թուրքիոյ ի նպաստ 2-0 արդիւնքով:

Մրցումէն վերջ, Ս. Սարգսեան կրկին ներկայ գտնուելէ ետք իրեն ի պատիւ կազմակերպուած նոր ընդունելութեան մը, իր պատուիրակութեան հետ առաւօտեան կանուխ ժամերուն կը վերադառնար Երեւան: ■

մուտը”, քանի որ երկիրը “թէ տնտեսապէս, թէ քաղաքականապէս կը լուծեն Թուրքիային”: Նոյն օրը Դաշնակցութեան կազմակերպած հանրահաւաքի ժամանակ ԱԺ ՀՀԴ խմբակցութեան ղեկավար Վահան Յովհաննիսեանն իր ելոյթը սկսեց ցաւակցութեամբ. “Որովհետեւ մեզ չյաջողուեց կոտրել այդ շարաբաստիկ ստորագրութիւնը, որն այդ փաստաթղթի տակ դրուեց”, ասաց նա:

Բողոքի գործողութիւններ է կազմակերպում նաեւ «Միացում» ազգային նախաձեռնութիւնը: Այժմ այն Երեւանի տարբեր թաղամասերում ստորագրահաւաք է կազմակերպում «հայ-թուրքական արձանագրութիւններին» դէմ:

Հայաստանի ամենակարեւոր ընդդիմադիր ուժը՝ Հայ Ազգ. Գոնկրէսը, արձանագրութիւնների ստորագրման կապակցութեամբ յայտարարութիւն է տարածել, որում մասնաւորապէս ասուած է. “Հայաստան-Թուրքիա արձանագրութիւնների ստորագրումը իշխող վարչախմբի քաղաքական սնանկութեան, դիւանագիտական խեղճութեան հերթական ցաւալի ապացոյցն է”:

Երեւանի փողոցներով քայլելիս կարելի է հանդիպել տարբեր ցուցանակների, որոնց վրայ կարդում ենք. “Շուտով Հիւսիսային Պողոտայի վրայ գտնուող Սուլթան Համիտի թանգարանում կը կայանայ էնվէր եւ Թալաթ փաշաների ողբերգական մահուան տարելիցին նուիրուած յուշ-երեկոն: Մուտքն ազատ է” կամ “Ընտրէք Ձեր յուսալի ապագան այսօր: Ազգ. Ժողովի պատգամաւորի թեկնածու Կիւլմիշ Քարաբոյունլու”: Նման ապագայ Հայաստանին խոստանում է Ազգային Նոր Պահպանողական Շարժման (ԱՆՊՇ) երիտասարդական թեւը:

“Մենք այս ցուցանակները կայցրել ենք, որպէսզի բաձրացնենք ազգի ինքնապաշտպանական ներուժը”, մեզ հետ զրոյցում բացատրեց Շարժման երիտասարդական թեւի ղեկավար 20-ամեայ Յովիկ Մուրատեանը:

Չնայած նման տրամադրութիւնների առկայութեանը, ընկերաբանական հարցումներ անցկացնող «Սոցիոմետր» կենտրոնի նախագահ Ահարոն Ադիբեկեանը լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ յայտարարել է, որ հասարակութեան 40-45 տոկոսն անտարբեր է տեղի ունեցող իրադարձութիւնների նկատմամբ: Պատճառը կայանում է նրանում, որ նրանց կացութեան վրայ սահմանի բացումը ոչ մի կերպ չի անդրադառնայ: ■

ՀԱՐՑ ՄԸ ԹԷ ՀԱՐՅԸ

Անգամ մը ե՛ս:

Ո՛չ, նոյնը չէ՝ տագնապը բնաւ նման չէ անցեալի երկպառակութիւններուն: Նա՛մանաւանդ հիմա, երբ զոհերուն գաւակները դահիճին ձեռք երկարելու շերկարելու խնդիրը ունին: Վէրքը դեռ արին կոպոյ- ո՛չ միայն չէ ապաքինած, այլ տարբեր տեղեր տարբեր վէրքեր կը նետէ, արինահոսութեան նոր գետակներ կը բանայ: Արինաքամ շրջալու համար պէտք է մայր վէրքը դարմանուէր:

Արեան հոտը դեռ մեր վրան, ինչպէ՛ս պահել պաղարին տրամաբանութիւն, ինչպէ՛ս դառնալ իմաստուն :

Բայց եւ այնպէս, պէտք է ըլլալ իմաստուն: Զգործել անսրբագրելի սխալը: Զտեսնել ծուղակ ուր չկայ, տեսնել թակարդ ուր որ կայ: Ու չվախնալ մտածելէ, այո կամ ոչ ըսելէ, քայլ առնելէ կամ ետ կանգնելէ:

Այսօրուան մեր տագնապը ո՛չ գաղափարական է ոչ ալ տեսական: Մեր տարակարծութիւնները ո՛չ անձնական են ոչ ալ ենթակայական: Մեր խռովքը կը վերաբերի շօշափելի, խորապէս նիւթական մեր ժառանգութեան: Մեր լինելութեան:

Այսօր, խնդրոյ առարկան ամենաուրիշականն է: Հայրենիքը:

Մենք, մեր հայրենիքէն վտարուած-

ներս, մեր փշրուած ողնայարով, մեր ցիրուցան արմատներով յառած էինք մեր նայուածքը անկախացած Հայաստանի պետութեան եւ կ'անկալէինք որ անոր առաջնորդները տէր կանգնին նաեւ անձեւ Սփիւռքի ցաւին, հասկնան սփիւռք-հայրենիք յարաբերութեան անհրաժեշտութեան ծաւալը: Զկոտրեն կոտորած մէջքը անգամ մը եւս, այս անգամ տրամաբանութեան համոզիչ հարուածով:

Հայաստանի կառավարութեան համար Յեղասպանութիւնը, անկասկած, կարեւոր հարց է: Թուրքիոյ հետ իր ստեղծելիք բարեկամութեան ճամբուն ուրիշ հարցերու կողքին կանգնած խնդիր է: Մինչ Սփիւռքի համար Յեղասպանութիւնը իր նկարագիրն է, իր սահմանումը, ոչ թէ հարց ՄԸ, այլ հարցԸ:

Բնականաբար բազմաթիւ կարծիքներ կը նետուին մէջտեղ: Կարծիքներու առատութիւնը փնտոտուքն իսկ է: Մենք կը փնտոնք հասկնալ, մինչ գրիչներ արդէն ստորագրած են բարեկամութեան համաձայնագիր:

Այս ամբողջին մէջ, Ֆրանսահայութիւնը, իբրեւ Եւրոպայի ամենագործօն գաղութը, հայեթուրք ստորագրուած համաձայնագրերուն նկատմամբ իր մտահոգութիւնները յայտնեց առաջին իսկ օրէն: Մի քանի հիմնական կէտեր շեշտուեցան:

Առաջինը, ցեղասպանութեան փատիկ կասկածի տակ առնուելու պարագան է:

Արձանագրութիւններուն մէջ, պատմաբաններու յանձնախումբի մը յետագայ կազմութիւնը կը յայտարարուի: Անոր պիտի յանձնուի պատմական եղելութիւններ ուսումնասիրելու պարտականութիւնը: Այս պարագան բողոքներու մեծ ալիք կը ծաւալէ, որովհետեւ, ինչպէս կը շեշտէ Սուիս-Արմէնի ընկերակցութեան նախագահ Սարգիս Շահինեան, այս պարագան Հայկ. Յեղասպանութիւնը իրաւական մակարդակէն պատմական մակարդակին կը փոխանցէ: Ըստ պատմաբան Իվ Թերնոնի, հայկական ցեղասպանութեան ճշմարտացիութիւնը ոչ մէկ զիջում կը վերցնէ: Հայկական ցեղասպանութիւնը միջազգայնօրէն ընդունուած եղելութիւն է: Կարելի է ուսումնասիրել ցեղասպանութեան պատճառները, բայց անոր իրողութիւնը հաստատուած է արդէն:

Այլ կէտ մըն է համաձայնութիւններու գործընթացին մէջ Սփիւռքի բացակայութիւնը եւ ասկէ բխող սփիւռք-հայրենիք կապին թուլացումը, շրջելու համար Հայաստանի կառավարութեան նկատմամբ Սփիւռքի անվստահութեան ամրացումը:

Կը մատնանշուի նաեւ այն, որ համաձայնագրերուն խմբագրութեան չէ մասնակցած Հայաստան. ան ենթարկուած է ներկայացուած կէտերուն: Մտահոգիչ կողմը այն է, որ ոչ մէկ յօդուած յատկացուած է հրաժարումի պայմաններուն, կէտերու չյարգուելու պարագային առնուելիք պատժական միջոցներուն կամ ստիպողութիւններուն:

Ոմանք կը փորձեն լաւատես ըլլալ, Թուրքիոյ հետ պետական մակարդակի հաւասարէ հաւասար նստելու եւ հաշիւ պահանջելու պատեհութիւն կը տեսնեն Հայաստանի առած քայլին մէջ:

Արցախի հարցը եւ անոր առընչուող Հայաստանի ապահովութեան վտանգը մեծապէս կը մտատանջեն հայ պատմաբաններն ու Հայաստանի ընդդիմադիր կողմը:

Բազմապիսի տեսակէտներու յորձանքին ի հարկէ կ'ընկերանան մեկնաբանութիւններու, քաղաքական վերլուծումներու, միջազգային գերպետութիւններու շահերուն ու Հայաստանի եւ Թուրքիոյ վրայ անոնց բանեցուցած ճնշումին վերաբերեալ արտայայտութիւններ, որոնց դեռ երկար պիտի անդրադառնայ հայ թէ միջազգային մամուլը:

Հայեթուրք «բարեկամութիւնը» նորածին է տակաւին: Շուտով լեզու կ'ելլէ եւ ենթադրութիւններու փոխարէն կը կարողանանք յստակօրէն հասկնալ ու զարթ:

ՆՈՐԱ ՊԱՐՈՒԹՃԵԱՆ

ASSOCIATION ARMÉNIENNE D'AIDE SOCIALE
 Fondée en 1890 - Déclarée sous le no 182.221 - Reconnue d'utilité publique par décret du 8 Juin 1958
 Centre de Retour Volontaire : 77, rue La Fayette, 75009 Paris
 Tél. 01 48 78 02 99 – Télécopie 01 42 80 61 45
 Email : retourauxsources@aaas.fr
 Site Web : www.aaas.fr

« RETOUR AUX SOURCES »

L'Association Arménienne d'Aide Sociale (AAAS)
 en partenariat avec
 l'Office Français de l'Immigration et de l'Intégration (OFII) et
 cofinancé par
 le Ministère de l'Immigration
 met en œuvre pour faciliter le retour volontaire en Arménie des
 demandeurs d'asile de nationalité arménienne déboutés.

Avec la Fondation Franco-Arménienne pour le
 Développement (FFAD) et l'OFII, l'AAAS accompagne le
 retour volontaire en Arménie, en soutenant financièrement
 et matériellement leur réinsertion par des formations
 professionnelles et des aides à la création d'entreprises.

Pour plus de renseignements prière de nous contacter à
 l'adresse indiquée ci-dessus.

ՖՈՒԹՊՈՒԼ

ԹՈՒՐԲԻՎ — ՀԱՅԱՍՏԱՆՆԵՐ 2 - 0

**ԿԻԻԼ ԵՒ ՍԱՐԳՍԵԱՆ
ԿՈՂՔ ԿՈՂՔԻ ԴԻՏԵՅԻՆ
ՄՐՑՈՒՄԸ**

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵՐԻ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ ԱՐԱՐԱՏԻՆ ՀԱՄԱՐԺԷՔ ՖՈՒԹՊՈՒԼԻ ՀԱՒԱՔԱԿԱՆ ՄԸ

Հայաստանի եւ Սփիւռքի ֆուտբոլի սիրահարները, որոնք անկախացումէն ի վեր մօտէն կը հետեւին Հայաստանի ֆուտբոլի հաւաքականին, ի զուր կը սպասեն ուրախալի առիթի մը:

Այդ ուրախալին շպտասնեցաւ նաեւ Հոկտեմբեր 14ին, Պուրսայի մէջ, ուր ներկայ էին Հայաստանի եւ Թուրքիոյ նախագահները, կողք կողքի դիտելու համար մրցումը: Մեր հաւաքականը անգամ մը եւս յուսախաբութեան մատնեց իր համակիրները, Թուրքիոյ դէմ ցուցաբերելով շատ տկար խաղարկութիւն մը, 2010-ի Համաշխարհային Բաժակի զտումներու ի հաշիւ 5րդ խմբակի երթի մրցումներու շարքին:

Արդէն մինչեւ 26րդ վայրկեան երկու կողմէն ստացած Հայաստանի հաւաքականը, այդ ժամանակահատուածին գնդակի տիրապետութիւնը ունեցաւ միայն 27%-ով, ընդդէմ Թուրքիոյ 73%ին: Եթէ նկատի առնենք թէ այս համեմատութիւնը գրեթէ նոյնը մնաց (65-35) մինչեւ խաղին վերջը, մինչ Թուրքիան 30րդ վայրկեանէն սկսեալ կը խաղարկ 10 հոգիով, կը կարծենք թէ կարիքը չի մնար այլ բան աւելցնելու՝ Թուրքիոյ հաւաքականին գերակայութիւնը նշելու համար:

Այսօր Հայաստանի ֆուտբոլի միջազգային դաշնակցութեան դասաւորման մէջ 100րդ տեղը կը գրաւէ, մինչ 1994ին 141րդ էր:

Հակառակ արձանագրուած այս որոշ յառաջդիմութեան, 18 տարուան մէջ 15 գլխաւոր մարզիչ փոխած Հայաստանի ֆուտբոլի պատասխանատուները չէ՞ն կարծեր թէ այլեւս ժամանակը եկած է, թերեւս ալ անցած, կազմակերպելու համար «Հայաստանի ֆուտբոլի վերելքին» նուիրուած համագումար մը, ներգրաւելով Սփիւռքի մասնագէտները, նաեւ օգտագործելով անոր կարելիութիւնները:

ՇԱՆԹ ՈՍԿԵՐԻՉԵԱՆ

L'Arménie
avec **SABERATOURS**

4 Vols directs par semaine Paris-Erevan : 395€*

Forfaits Week End avion + hôtel 4 étoiles : 490€*

Circuits accompagnés de 8 et 11 jours : 1.540€*

Voyages sur mesure pour individuels et groupes

* : Prix à partir de

Contactez-nous :
Saberatours 11 rue des Pyramides 75001 Paris Tél 01 42 61 51 13
Sevan Voyages 48 Cours de la Liberté 69003 Lyon Tél 04 78 60 13 66
Email : armenie@saberatours.fr – www.voyageenarmenie.fr

ԱՆԱՔՕ ՏԱՓԱՆԱԻ
ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐՈՒ ԵՒ ՄՇԱԿՈՅԹՆԵՐՈՒ
ՀԱՆԴԻՊՄԱՆ ՎԱՅՐԸ
19Գ. ԹԱՂԱՄԱՍ, ՎԻԼԵԹԻ ԱԲԱԶՆԻՆ ՄԷՋ, ՄԵՆԻ ՔԱՐԱՓԸ, ԹԻԻ ԵՒ ԳԻՄԱՅ
ՄԵԹՈՕ ՌԻՔԷ, ԺՈՐԷՍ, ՍԹԱԼԻՆԿՐԱՏ

ՄՇԱԿՈՅԹԻ ԱՄԻՍ • 2009 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ
ՎԵՐՋԻՆ ՇԱԲԱԹ

ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ • ԵՐԴԻՔ
Ռէժիս Լապուրտէթի լուսանկարները
մինչեւ Հոկտեմբեր 31 • կեսօրէ վերջ ժամը 2էն 7
Ներկայացման օրերը՝ մինչեւ ժամը 6 • մուտքը ազատ է

ՀԷՔԵԱԹ • ՉԵՓԻՈՒ
Հոկտեմբեր 31, Շաբաթ կեսօրէ վերջ 4ին • ֆրանսերէն լեզուով
մուտք՝ 5 եւրօ

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՆԵՐ
Ներկայացումներուն մուտքը՝ 12 եւրօ • գեղջով կամ Անաթօ անցագիրով՝ 8 եւրօ

“ՄԻԱՍԻՆ ԵՐԳԵԼՔ”
Հոկտեմբեր 29, Հինգշաբթի երեկոյ 8.30ին • մուտքը ազատ է

ԼԱԿԱՇ
Հոկտեմբեր 30, Ուրբաթ երեկոյ 8.30ին • www.lavach.com

ՖՐԵՏԵՐԻՔ ՆԵՎՇԵՐԻՈՒԼԵԱՆ
Հոկտեմբեր 31, Շաբաթ երեկոյ 8.30ին • www.myspace.com/nevchehirlian

ՏԵՂԵՐԸ ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿ ԸԼԼԱՆՈՎ, ԿԸ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐԵՆՔ ՀԵՌԱԶԱՅՆՈՎ ԿԱՍ
ԵԼ-ԳԻՐՈՎ ԱՊԱՀՆՈՎԵԼ ՁԵՐ ՄՈՒՏՔԸ • 01 42 06 74 26 • info@penicheanako.org

Chers lecteurs,

Nor Haratch, votre nouveau journal en langue arménienne a été fondé pour combler le vide qu'a créé la disparition de Haratch. L'existence d'un journal en langue arménienne vous tient-il à cœur ? Abonnez-vous, abonnez vos proches à Nor Haratch.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՆՈՐ ՀԱՐԱՇԻ
Abonnement «Nor Haratch»

Անուն • Nom

Հասցե • Adresse

.....
.....

Հեռաձայն • Téléphone Ել-գիր • Mail

.....

Ֆրանսայի բաժանորդներուն համար վճարումի դիրություն՝ եռամսեայ դրութեամբ

Facilité de paiement trimestriel pour les abonnés en France

Տարեկան սակեր • Prix d'abonnement pour un an

Ֆրանսա • France : 220 € Եռամսեայ վճարում • paiement trimestriel (4 x 55 €)

Եւրոպա,
Հիսիսային Ամերիկա, Գ-անատա
եւ այլ երկիրներ՝ 270 €

Հաճեցէք ձեր վճարագիրը պատրաստել *Nor Haratch* անունին
եւ ներկայ թերթիկով դրկել հետեւեալ հասցեին.

Veillez libeller votre chèque à l'ordre de «Nor Haratch»
et l'envoyer avec la présente fiche à l'adresse suivante :

Nor Haratch, 77, rue Lafayette, 75009 Paris

Գրամատնային փոխանցման համար՝

Pour les virements bancaires :

Société Générale - Paris Saint Vincent Paul

IBAN - FR76 3000 3033 2000 0205 8187 329

SWIFT SOGEFRPP